

Fortsættelse af 1ste Behandling af:
 Forslag til Finantslov for Finantsaaret fra 1ste
 April 1877 til 31 Marts 1878.

Mødet hævet Kl. 4, 20'

Fem og tyvende Møde.

Tirsdagen den 6te November, Kl. 1.

Sekretæren, Bernsten, oplæste Protokollen for forrige Møde, som derefter blev underskreven.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af 1ste Behandling af: Forslag til Finantslov for Finantsaaret fra 1ste April 1877 til 31te Marts 1878.

Berg: Jeg tror, at det er rigtigt at sige det inden Omstøb, at den Kamp, der her tillands som for Resten i saa mange Lande føres mellem Demokratiet og Reaktionen, er en Kamp, som egentlig i sin Rod er af social Natur, det er en Kamp mellem de forskellige Klasser i Samfundet. Paa den ene Side staa de gamle Privilegiemænd af forskellig Art for at ville hævde den Myn- dighed i Samfundet for deres egne Interesser, som de efter tidligere Tiders Ugunst have haft, som de maasse delvis have tabt, men som de søge at naae tilbage til i saa stor Udstrækning som muligt; paa den anden Side staa Fordringen fra Menigmænds Side om at erhverve Ligestillelse med de andre Stænder, at komme tilbage fra Aarhundreders nedtrykte Stilling og hævde sig op til den Stilling, som deres Betydning for Samfundet med Rette kræver. Naar det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein) mente, at den Kamp, vi i syv Aar have ført hertilands i den politiske Verden, var gold og øresløs, fordærvelig og ufrugtbar, da maa han ikke have set Kampen under den Synsvinkel, jeg her har angivet. Jeg tror, at, tage vi den saaledes, da er det en frugtbar Kamp, der for Menigmænds Rettigheder har opsamlet en stor Kapital, der vel endnu ikke er udmyntet i vor Lovgivning eller gennem vor Styrelse, men tilvisse ikke vil være uden Virkning for vor fremtidige Udvikling. Tage vi nu, hvorledes denne sociale

**

Kamp stiller sig efter vort politiske Liv, efter vor Forsatning, da turde der mulig være Anledning til navnlig efter de Ytringer, der kom fra anden Side igaar, her bestemt at fremhæve dette, at paa den ene Side staa Fordringen om Flertallets politiske Ret til Magten. Det er en Fordring, som kræves overalt, hvor der er virkelig konstitutionel Frihed; den er nedlagt i Demokratiets Program, den er udtrykt i Adressen fra Foraaret 1873, og den er forklaret, er frigjort for Misforstaaelse ved Folkethingets enstemmige Beslutning af 24de Juni 1876. Der er Intet at lægge til og Intet at tage fra; men denne Ret er, som Enhver vil erkjende, fuldstændig forskellig fra, hvad det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein) i Gaar nævnte som Lallets Magt. Vi indrømme — i alt Fald gjør jeg det — at denne Flertallets politiske Ret til Magten er som et tungt Sværd, der hører stærk moralsk Kraft til at føre det, der hører Indsigt og Dygtighed til, der hører Mod til at ville og fremfor Alt Tro paa Sagens Sandhed. Det er min fulde Overbevisning, at uden disse Egenskaber vil Flertallet ikke kunne benytte Retten, denne vil da gaar bort fra Flertallet, eller rettere Flertallet vil uden disse Egenskaber synke ned til et Mindretal og Principet, Flertallets Ret, vil vel staa fast, men udøves gennem et andet Flertal. Man har ment, at denne Ret, denne politiske Doktrin, om man vil kalde den saa, skulde være ufrugtbar, unyttig at fremsætte. Jeg tillader mig at sige, at først denne giver vort politiske Liv den rette Fasthed og Sundhed, først denne lægger det rette Ansvar ned i Vælgerens Sind, saa at han i Bevidsthed om, hvad han gjør, naar han vælger sin Repræsentant til Rigsdagen, søger at vælge saaledes, som det er nødvendigt, hvis Repræsentanten skal være fæd til at danne et Flertal, som kan føre denne Ret til Seir. Et lignende Ansvar gaar over paa Repræsentanten, og den Regjering, som anerkjender Principet, vil ikke krybe i Skjul bag et rigsværdigt Ansvar, men vil vide at staa paa det politiske og dømmes efter, i hvilket Forhold den er stillet til Nationens Billie. Man har ment, at det efter vor Forsatning var et Angreb paa andre Faktorer. Det er tværtimod nok som udstalt, at der ikke ligger mindste Tante om Sligt i et saadant Krav, men det er ogsaa umuligt at fatte, hvorledes det kunde være tilfældet. Denne Flertallets Ret til Magten er selvfølgelig begrændset derved, at denne Magt udøves ved og med Forsatningen; men dette gjør da ogsaa, at en saadan Ret ikke kan gjennemsøres, uden at enhver af Faktorerne under deres forsatningsmæssige Stilling faaer deres fulde Betydning. Man har ligeledes ment, at det, at stille et saadant Krav, skulde være at gaar Kongens Ret for nær. Jeg skal ikke opholde mig ved nærmere at paapege, hvilken besynderlig Forskjel der er i Reaktionen's Opfattelse